

30. juni 2021

Periodisk programevaluering av Masterstudium i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap (0-3 år)

Ekstern programsensor:

Lise Hovik, professor ved Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning

1. Studieprogram:
Her spesifiseres hvilke studium som har blitt evaluert (og evt. studieretninger), samt hvilke årskull som er omfattet av evalueringen.

Masterstudium i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap (0-3 år)
Årskull 2014, 2016, 2017 og 2019

2. Deltagere:
Navneliste med panelmedlemmenes navn og stilling/ansettelsessted, samt hvem som har bidratt med administrativ støtte.

Leder av panelet

Lise Hovik, professor, Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning
lise.hovik@dmmh.no

Vitenskapelig ansatt tilknyttet studieprogrammet

Bente Ulla, førsteamanuensis HiOF
bente.ulla@hiof.no

Student fra studieprogrammet

Wanja Marie Waler Lodalen (student fra 2019-kullet)
wanja.m.lodalen@hiof.no

Representant fra aktuelt arbeids- eller næringsliv

Turid Maure Olavesen, spesialpedagog i pedagogisk fagteam, Fredrikstad kommune
tmol@fredrikstad.kommune.no

Representant fra studieenheten i høgskolens fellesadministrasjon

Hanna Marie Ihlebæk, seniorrådgiver, HiOF
hanna.m.ihlebak@hiof.no

Representant fra lokal studiestedsadministrasjon

Irene Felde Olaussen, rådgiver, HiOF
irene.f.olaussen@hiof.no

3. Tema for evalueringen:

Avdelingen avgjør, i dialog med evalueringspanelet, om det skal settes spesielt fokus på spesifikke tema ved gjennomføring av evalueringen, eksempelvis:

- Arbeidslivsrelevans
- Faglig innhold og organisering
- Fagmiljø (antall og kompetanse)
- Gjennomføring av undervisningsaktiviteter og veiledning
- Vurderingsordning og -former

Fokusområdene spesifiseres her.

Tema for evalueringen er program- og undervisningskvalitet, spesifisert i fire punkter, der de to første er vektlagt:

1. **Arbeidslivsrelevans** – studieprogrammets relevans for barnehagefeltet.

2. **Studieprogrammets innhold, organisasjon, struktur og progresjon.**

- I forbindelse med innhold, se på helhet og balansen mellom de ulike teoretiske tilnærmingene (pedagogiske, filosofiske, barndomssosiologiske og utviklingspsykologiske)
- Veiledning; tid, organisering, tilgjengelighet, gjennomføring av undervisningsaktiviteter, vurderingsordninger og former

3. Hvordan forskning og forskningsbasert undervisning brukes inn i mastergradsstudiet. Hvordan utgjør faglærernes forskningsinnretnings relevans for masterstudiet, og på hvilken måte vil masterstudentene kunne bli delaktige eller på annen måte møte denne forskningen.

4. Hvordan kan avdelingen bidra til stabilitet og rekruttering innenfor fagmiljøet? Og på hvilke måter har programmet tilknytning til høgskolens strategiske satsninger, og hvordan kan dette styrkes?

Videre oppsummerer panelet:

- Hvilke styrker og svakheter har masterprogrammet?
- Hvilke tiltak bør gjøres for å forbedre og utvikle masterprogrammet?

4. Vurdering av prosess og grunnlagsmateriale:

Avdelingen har ansvar for å legge til rette for at panelet møtes og får tilgang til nødvendig informasjon og dokumentasjon, slik som:

- Studieplan med emnebeskrivelser
- Undervisningsplaner
- Litteraturlister
- Studentevalueringer
- Kandidatundersøkelser eller annen dokumentert kontakt med arbeids- og samfunnsliv
- Oversikt over vitenskapelig ansatte tilknyttet programmet med relevant kompetanse

Proessen og grunnlagsmaterialet vurderes kort her.

Panelet har hatt tilgang til nødvendig og relevant informasjon og dokumentasjon som nevnt over. Det ble opprettet en gruppe på Teams, der alle dokumenter lå tilgjengelig. Det har blitt avholdt fire møter på zoom, der panelet har diskutert de punktene som skal evalueres. I etterkant av de fire møtene har leder for panelet utarbeidet denne rapporten, som har blitt kommentert av panelet. Det har vært en ryddig og konstruktiv prosess.

5. Helhetlig vurdering av program- og undervisningskvalitet:

Her gis det en helhetlig og overordnet vurdering av kvaliteten på programmet, med utgangspunkt i de tema som er vektlagt i gjennomføring av evalueringen (se punkt 3).

Omfang: maks 3 sider

1. Arbeidslivsrelevans – studieprogrammets relevans for barnehagefeltet.

I studentevalueringene kommer det tydelig og entydig frem at studiet i aller høyeste grad er relevant for arbeid i barnehagenes småbarnsavdelinger. Studiet gir ny innsikt og nye perspektiver, som griper direkte inn i det pedagogiske arbeidet med planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av pedagogiske oppgaver på avdelingen. Studiet støtter og beriker barnehagepedagogens evne til å begrunne, argumentere og belyse små barns perspektiver, og møte deres sanselige og estetiske væremåter med respekt og etisk bevissthet. Det er imidlertid slik at studenter som tar en master får lite uttelling for dette i arbeidslivet, både med tanke på lønn og stilling.

Fra arbeidsgivers side (i dette tilfellet Fredrikstad kommune) er det tydelig at søkere med mastergrad generelt ikke er etterspurt i arbeidsmarkedet, og at det ligger strukturelle begrunnelser for ikke å etterspørre denne kompetansen; det er dyrere og ikke umiddelbart formålstjenlig å ansette noen med høyere kompetanse. Det at studieprogrammet er høyst relevant kan kanskje være med i en individuell vurdering av søkere, men er ikke fremhevet som ønsket kompetanse i utlysninger. Ekspertgruppen som utredet kunnskapsgrunnlaget rundt barnehagelæreryrket for KD i 2018 pekte på nettopp dette strukturelle problemet som en strategisk utfordring i barnehagesektoren. Det finnes åpenbart et behov for å utvikle en ny stillingsbetegnelse for barnehagelærere med mastergrad kombinert med lønnsøkning, selv om dette i seg selv ikke løser problemet med stillingsutlysninger og etterspørsel. I den nylig publiserte strategiplanen for barnehagekvalitet «Barnehager mot 2030» (KD, 2021) fremheves det spesifikke mål om flere barnehagelærere med masterutdanning.

2. Studieprogrammets innhold, organisasjon, struktur og progresjon.

Innhold

Studiets innhold er vurdert ut fra studieplaner og annet grunnlagsmateriale som er fremlagt for panelet. Beskrivelsen av læringsutbytte i grunnlagsdokumentene knyttet til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse er drøftet opp mot studentevalueringer, tilbakemeldinger, begrunnelser, undervisningsmetodologi, undervisningsopplegg, artikler og drøftinger i vurderingspanelet.

De obligatoriske emnene, som tilbys i løpet av de første fem semestrene er "Små barns barndom og nyere pedagogisk småbarnsforskning (0-3 år)", "Vitenskapsteori/-filosofi", "Profesjon og profesjonsetikk", "Kropp, kjønn og materialitet" samt "Forskningsmetodologi og forskningsetikk". I tillegg kommer tre semesteremner knyttet til masteroppgaven.

Det generelle bildet som tegner seg under evalueringsprosessen er at dette masterstudiet er et ganske unikt og et særdeles viktig innslag blant masterutdanninger innen barnehagefeltet. Det vises til veldig gode tilbakemeldinger fra studenter som

fremhever hvordan studiet har løftet og endret deres syn på verdien av eget arbeid med små barn, og gitt ny kunnskap, nye tanker og inspirasjon i utviklingen av eget pedagogisk arbeid. Studiet gir studentene et språk til å formulere sine erfaringer i barnehagehverdagen, og de fremhever særlig den filosofiske tilnærmingen, undervisningsformene og studiemiljøet som vesentlige faktorer.

Studiet gir studentene mulighet til å drøfte ulike filosofiske, pedagogiske, barndomssosiologiske og utviklingspsykologiske teorier i lys av egen praksis. I møte med undervisningsmetoder og arbeidsformer som åpner for både estetiske og skapende erfaringer finner de inspirasjon til å utvikle eget arbeid, og til kritisk refleksjon rundt egen praksis i barnehagen.

Studiet lener seg på et mangfold av teoretiske innfallsvinkler, men har samtidig en tydelig filosofisk vinkling knyttet til de ansattes forskningsprofiler, der de postkvalitative forskningsperspektivene er fremtredende. Dette har panelet drøftet, og det synes å være enighet om at denne profileringen bidrar positivt til faglig engasjement blant studenter og lærere.

Undervisningsaktiviteter

Undervisningen er utformet i tråd med det filosofiske grunnlaget, og tar i bruk en rekke kunstbaserte metoder, der estetiske uttrykksformer står sentralt. Arbeidsformene er preget av undersøkende eksperimenteringer inspirert av de yngste barnas tilnærminger til verden, og ideer om hvordan teori og praksis kan samspille i undervisningssituasjoner. Kunstneriske, sanselige og romlige impulser tas i bruk som startpunkt for de utforskende prosessene, der performative utøver-perspektiver settes i spill. Litteraturstudier i gruppe står sentralt i studiesamlingene, og sammen med et mangfold av ulike studentaktive læringsformer fremstår undervisningen på dette masterstudiet som et godt eksempel på engasjerende, levende og skapende læring og kunnskapsformidling.

Veiledning

Det legges stor vekt på veiledning i ulike former i løpet av dette masterstudiet. De tre siste semestrene brukes til veiledning av masteroppgaven, og vektlegges dermed i større grad enn ved mange andre masterstudier. Hvert emne inneholder en kombinasjon av veiledningsformer som retter seg mot spesifikke arbeidskrav, eksamensforberedelser og tilrettelagte rom for faglige samtaler. Samlingene kombinerer gruppeveiledning og individuell veiledning og det tilbys både muntlig og skriftlig veiledning på masteroppgaven. Alle studentene inngår formell kontrakt med veileder med avklaring om forventninger og samarbeid, og et omfang på inntil 15 timer veiledning pr. student.

Vurderingsordningen baserer seg på innlevering og vurdering av skriftlig oppgave (muntlig vurdering utgikk etter 2014-kullet).

Organisasjon

Studiet går over 4 år som samlingsbasert deltidsstudium, noe som virker hensiktsmessig med tanke på at de fleste som søker seg til studiet er ferdig utdannede barnehagelærere som har arbeid ved siden av studiet.

Dette faktum skaper selvsagt også et problem for gjennomstrømming, og kan være krevende fordi det fordrer stabilitet og tålmodig arbeid over en veldig lang periode.

Struktur og progresjon

Studiets struktur virker oversiktlig, med ett faglig emne hvert semester de første fem semestrene, som må være bestått for å kunne starte på de tre siste semestrene med emnet Masteroppgave.

Det er fire studiesamlinger pr semester, og strukturen på en tredagers samling består av en fagligsosial åpning hvor innspill og spørsmål fra studentene tas med videre i samlingen, en forelesning / et skapende verksted / gjesteforelesning, lunsj, litteraturstudier i grupper, kunstnerisk intermezzo og en avsluttende forelesning eller plenumsarbeid.

Progresjonen er knyttet til hvordan hvert emne utgjør grunnleggende brikker i et forskningsprosjekt; forberede og begrunne tematikk, orientere og posisjonere seg i ulike kunnskapsfelt, adressere og diskutere etiske dilemma og forskningsetikk samt utvikle prosjektets forskningsdesign.

3. Hvordan forskning og forskningsbasert undervisning brukes inn i mastergradsstudiet.

Fagstaben kan vise til en omfattende og oppdatert forskning og publisering. Det hentes inn internasjonale toneangivende forskere, og dokumentasjonen viser tydelig hvordan forskningen aktiviseres i arbeidet med å utvikle masterstudiet, i organiseringen av studiet, i undervisningsoppleggene, og i veiledning av de ulike studentprosjektene.

6. Kvalitetsområder:
Løft fram 3-5 konkrete områder.

- **Spesialisering mot de yngste barna**

Den tydelige profileringen gjør masterprogrammet unikt, og dermed attraktivt nasjonalt og i skandinaviske/nordiske fagmiljøer

- **Filosofisk grunnlagstenkning**

Den filosofiske profilen gir mulighet for fordypning, dybdelæring og videreutvikling, framfor en mer overflatisk gjennomgang av ulike teoretiske posisjoner i forskningsfeltet

- **Undervisningsmetodologi og læringsformer**

Masterstudiet har utviklet gode undervisningsopplegg basert på fagstabens felles forståelse av hvilken betydning dette vil ha for praksisfeltet

- **Arbeidslivsrelevans**

Gjennom en estetisk og praksisbasert tilnærming gjør dette studiet seg særlig relevant for barnehagelærerens behov for kompetanse om de yngste barna, som er et forholdsvis nytt kunnskapsområde i utdanningen og i barnehagene.

- **Studenttilfredshet**

Her scorer denne masterutdanningen høyt, og kan vise til overbevisende evalueringer.

7. Forbedringspunkter:
Løft fram 3-5 konkrete områder.

- **Viktigheten av søkertall gjennom markedsføring / PR / synlighet**

Masterutdanningen er lite kjent i resten av landet, men har et stort potensiale for flere søkere fra andre steder i Norge og Norden i kraft av sin særlige innretning mot de yngste barna og en tydelig filosofisk grunnlagstenkning.

- **Strukturelle føringer knyttet til etterspørsel på mastergrads-kompetanse i barnehage-sektoren**

Dette er ikke noe som kan endres innenfor utdanningsinstitusjonen, men det bør løftes til et politisk og administrativt nivå i kommunen, og aller helst inn på et nasjonalt utdanningspolitisk nivå

- **Fokus på studieprogresjon og gjennomstrømming**

Dette punktet bør utredes med tanke på å tilrettelegge for den aktuelle studentgruppen. Dette er i midlertid også et punkt som gjelder de fleste masterutdanninger innen profesjonsutdanningene, der studentmassen består av arbeidstakere i sektoren. Det kan vurderes å tilby studiet på heltid, for å tilrettelegge for direkte opptak av avgangsstudenter fra BLU.

- **Potensiale for samarbeid med kunstfaglige miljøer ved høgskolen**

Med tanke på hvordan estetiske og kunstbaserte undervisningsmetoder løftes fram i dette studiet, er det på sin plass å spørre hvordan et tettere samarbeid med de kunstfaglige seksjonene ved HiOF kunne ha bidratt til en enda sterkere profil, der kunstfagenes plass i barnehagen kunne blitt styrket.